

درس دوم

تداوم هدایت

خداوند با لطف رحمت خود " ما انسان ها را تنها نگذاشت و هدایت ما را بر عهده گرفت و راهی را در اختیارمان قرار داد که همان راه مستقیم خوشبختی است.

در این درس میخواهیم به این سوال پردازیم که:

آیا خداوند یک راه و یک دین برای ما فرستاده یا راه ها و ادیان متعددی در اختیارمان قرار داده است؟

تدبر در قرآن

به ترجمه آیات توجه کنید:

1- خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود. و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.

2- قطعاً دین نزد خداوند اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن آگاه شدند آن هم به دلیل رشک حسدی که میان آنان وجود داشت.

- 3- این دین (آیین پدرتان ابراهیم است و او شمارا از پیش مسلمان نامید.
- 4- ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی: بلکه یکتا پرست (حق گرا) و مسلمان بود.

دین به معنای راه (و) روش (است. راه روشی که خداوند برای زندگی انسان ها برگزیده همان دین الهی است که به آن اسلام میگویند.

حال شایسته است بدانیم:

- 1- چرا خداوند فقط یک دین برای هدایت بشر فرستاده است؟
 - 2- با وجود یکی بودن دین چرا خداوند پیامبران متعدد فرستاده است؟
 - 3- چرا بعد از پیامبر اکرم پیامبر جدیدی نمیآید و پیامبری به ایشان ختم میشود؟
- فطرت مشترک منشا دین واحد
- فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است. وقتی از فطرت انسان سخن میگوییم منظور آفرینش خاص انسان و ویژگی هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است.
- از آفرینش انسان تا کنون اقوام زیادی با نژاد و زبان و آداب و رسوم مختلف آفریده شده است ولی همگان ویژگی فطری مشترکی دارند:
- از استعداد تفکر و قدرت اختیار برخوردارند.
- به دنبال زیبایی خوبی ها و کمالات نامحدودند.
- از فنا و نابودی گریزان و در جستجو زندگی جاودانه هستند.
- به همین دلیل خداوند یک برنامه کلی به اسم اسلام به انسان ها ارزانی داشته تا به هدف مشترکی که دارند برسند.
- اسلام به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است.
- در این برنامه از انسان خواسته میشود تا با اندیشه در خود و جهان هستی به ایمان قلبی دست یابد.
- حیطه نگرشی:

خدای یگانه و دوری از شرک
فرستادن الهی و راهنمایان دین

عادلانه بودن نظام هستی

و در حیطه عمل از انسان می‌خواهند با ایمانی که کسب کرده است تلاش نماید تا:

جامعه دینی بر اساس عدالت بنا نماید

با انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن‌ها و رعا عبادت و بندگی کند.

همه پیامبران الهی مردم را به این امور فراخواندند به همین دلیل محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آنها یک دین را آورده‌اند.

علل فرستادن پیامبران متعدد

الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه مانگاری یک پیام تبلیغ دایمی و مستمر آن است.

پیامبران الهی در طول زمان‌های مختلف دین را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی و ... میان انسان‌ها جاودان بماند و شرک و ظلم از بین برود. این تداوم سبب شد که جز سبک زندگی مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم: علت دیگر فرستادن پیامبران متعدد رشد تدریجی فکر و اندیشه مردم بود.

از این رو لازم بود تا در هر عصر و دوره ای پیامبران جدیدی مبعوث شوند تا همان اصول الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند.

در حقیقت هر پیامبری که مبعوث میشد درباره توحید و معاد و عدالت و عبادت خداوند و مانند آن سخن گفته اما بیان‌ها در سطح فهم و درک مردم زمان خودشان بوده است.

پیامبر اکرم می‌فرماید:

انا معاشعرا لانا نبیا امرنا ان نکلّم الناس علی قدر عقولهم: ما پیامبران مامور شده ایم که با مردم به اندازه عقلشان سخن بگوییم.

ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین: به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت تعلیمات انبیا به تدریج فراموش میشد یا به گونه ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت میشد: بر این اساس پیامبران متعددی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

فعالیت کلاسی

به نظر شما اگر خداوند در همان آغاز آفرینش حضرت آدم برنامه خود را برای زندگی انسان یکبار برای همیشه بر حضرت آدم نازل می‌کرد چه اتفاقی بر انسان‌های همان عصر و انسان‌های سایر

عصر ها می افتاد؟ عدم بلوغ فکری مردم " انحراف دین " هیچ وقت به صورت صحیح دین به نسل های دیگر انتقال پیدا نمی کرد و آن ها از داشتن دین کامل و شناخت خداوند غافل میشدند.

عوامل ختم نبوت

1- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی: پایین بودن سطح درک انسان ها و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی از عوامل تجدید نبوت ها بود. در عصر نزول قرآن با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که میتوانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن پاسخ نیاز های فردی و اجتماعی خود را به دست آورد.

2- حفظ قرآن کریم از تحریف: با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم در جمع آوری و حفظ قرآن داشت این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

3- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم: تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسیولیت ای پیامبر به جز دریافت وحی ادامهیابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

4- پویایی و روز آمد بودن دین اسلام: دینی میتواند برای همیشه مانگار باشد که بتواند به سوال های انسان ها پاسخ دهد.

دین اسلام ویژگی هایی دارد که میتواند پاسخ گوی نیاز های بشر در دوره های مختلف باشد یکی از این ویژگی ها متناسب با نیاز های ثابت و متغیر بشر است.

انسان در زندگی فردی و اجتماعی دودسته نیاز دارد: نیاز های ثابت همانند امنیت و عدالت و دادوستد بادیگران.

این نیاز ها همواره برای بشر وجود داشته است و از بین نمی رود.

دسته دیگر نیاز های متغیر هستند که از درون همین نیاز های ثابت پدید می آیند:

دادوستد یک نیاز ثابت است.

احل الله البیع و حرم الربا:

خداوند معامله را حلال کرده است اما ربا را حرام.

بنابراین بر اساس ویژگی هایی که بیان شد دین آخرین پیامبر الهی کامل ترین و شایسته ترین برنامه برای هدایت تمامی انسان ها در همه زمان هاست و دیگر نیازی به آمدن پیامبر جدید نیست.

یکی خط است ز اول تا به آخر بر او خلق جهان گشته مسافر

وظیفه پیروان پیامبران گذشته:

هر پیامبری که می آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت میداد و بر پیروی از او تاکید میکرد. بنابراین وجود دویا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از پیامبران گذشته است.

علاوه بر این امروزه هیچ کتابی کامل تر از قرآن نیست که سخنان خدا در آن نهفته باشد.

تنها دینی که میتوند مردم را به رستگاری در دنیا و آخرت برساند اسلام است.

ومن یتبع غیر الاسلام دینا

فلن یقبل منه

وهو فی الاخرت من الخاسرین

و هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان کاران خواهد بود.

پیامبران مانند معلمان یک مدرسه اند که پیه های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس میکنند و هر کدام مطالب سل قبل را تکمیل میکنند.

پس هرکس که به آخرین پیابن ایمان بیاورد یعنی به کل دین و پیامبران ایمان آورده است.